

Udvikling i behandling og visitation af akutte patienter i Silkeborg

Hospitalsudvalget behandlede den 3. maj 2021 høringsudkast til udviklingsplan for Regionshospitalet Silkeborg. Hospitalsudvalget ønskede i forlængelse heraf, at det, forud for den videre politiske behandling, belyses, hvilke ændringer der er sket i forhold til behandling og visitation af akutte patienter fra Silkeborg siden vedtagelsen af Region Midtjyllands Akutplan.

Akutklinikken

På Region Midtjyllands akutklinikker kan man få behandlet mindre skader, som man har fået inden for det seneste døgn.

Akutklinikken i Silkeborg og Akutklinikken i Holstebro er døgnåbne. Akutklinikkerne i Grenaa, Ringkøbing og Skive er åbne fra 8-22. Alle akutklinikkerne er bemandede med behandlersygeplejersker. Behandlersygeplejerskerne har lægefaglig backup fra Akutafdelingen på nærmeste Akuthospital i dagtid på hverdage, og fra Lægevagten på andre tidspunkter.

Visitation af akutte patienter til akutklinikkerne

Alle akutte patienter skal henvises via egen læge eller gennem Lægevagten. Ved behov for hospitalsbehandling tager den henvisende læge kontakt til hospitalsvisitationen på det nærmeste akuthospital. Her følger man de vedtagne visitationsretningslinjer for hvilke skader, der ligger inden for behandlersygeplejerskernes kompetencer og derved kan varetages i akutklinikken. I fællesskab afklares, hvor patienten skal behandles. Generelt gælder, at det alene er småskader, der kan behandles på akutklinikkerne, idet der ikke er lægefaglig tilstedeværelse, eller generelt et set-up til at modtage akutte patienter med medicinsk sygdom eller større skader på akutklinikkerne.

Der kan dukke selvhenvendere op i akutklinikken. I de tilfælde vurderer behandlersygeplejersken, om patientens tilstand/skade ligger inden for behandlerkompetencerne. Hvis det er tilfældet, behandles patienten i akutklinikken. Som udgangspunkt skal alle patienter til akutklinikken dog være visiteret og vurderet til at være inden for behandlersygeplejerskernes kompetencer.

I nedenstående er der taget udgangspunkt i eksempler med patienter fra Silkeborg:

I dagtid – klokken 08-16

I tilfælde af ikke-livstruende akut skade eller sygdom i dagtid skal alle patienter ringe til egen læge.

Er der behov for akut undersøgelse eller indlæggelse på hospital, kontakter egen læge visitationen på Hospitalsenhed Midt for at få afklaret, hvor patienten kan undersøges og behandles. Er patienten fra Silkeborg vil det i den forbindelse blive vurderet, om han/hun kan undersøges og behandles på Regionshospitalet Silkeborg (medicinsk afdeling eller Akutklinik) eller skal ses på akutafdelingen i Viborg. Dette afhænger af, hvad patienten fejler.

I vagttid – klokken 16.00 – 08.00 samt weekender og helligdage

Uden for de praktiserende lægers åbningstid ringer patienten til lægevagstens visitation. Ligesom i dagtid kan aftaler vagtlægen herefter med visitationen i Viborg, om patienten skal ses på Regionshospitalet Silkeborg (medicinsk afdeling eller Akutklinik) eller skal ses på akutafdelingen i Viborg.

Visitation af akutte medicinske patienter til regionshospital Silkeborg (indlæggelser)

Læger og vagtlæger i Silkeborg har også mulighed for at visitere akutte *medicinske* patienter til RH Silkeborg. Det vil sige behandling, hvor der ikke er tale om brud og skader i knogle, led og muskulatur (ortopædkirurgi). De medicinske patienter har sygdomme relateret til fx hjerte, mave, tarm, lever, blod, lungebetændelse eller infektioner. Dog skal alvorligt syge patienter, f.x. patienter med meningitis eller blodforgiftning, ifølge sundhedsstyrelsens anbefalinger, altid modtages på et akuthospital.

Visiterede, akutte *medicinske* patienter i Silkeborg kan indlægges i Silkeborg mellem klokken 8-17 på hverdage. Når man ikke kan indlægge medicinske patienter efter klokken 17 i Silkeborg skyldes det, at der ikke er medicinske speciallæger til stede efter klokken 17.00.

Endvidere modtager Regionshospitalet Silkeborg – som led i fleksible indlæggelser – døgnet rundt kendte kroniske patienter med akut forværring af deres kroniske sygdom, ligesom der døgnet rundt kan komme **ikke-akutte** patienter fra andre hospitaler.

Der er døgnet rundt 30 medicinske sengepladser på RH Silkeborg. I dagtimerne på hverdage er der 34 senge. I 2019 var der 3.735 patienter indlagt i disse senge. 3.332 af patienterne boede i Silkeborg Kommune.

Har der været ændringer i modtagelsen af akutte patienter siden 2007?

I 2007 blev der vedtaget ny akutplan, som placerede Region Midtjylland fem akuthospitaler i Herning, Viborg, Randers, Horsens og Aarhus, hver med et befolkningsunderlag på 200.000-400.000 borgere, hvilket er et af kravene i Sundhedsstyrelsens anbefalinger til den akutte sundhedsindsats. For alle beslutninger omkring den akutte sundhedsindsats siden 2007 er der tale om en proces, hvor man gradvist har fået tilpasset akutklinikkerne, så de lever op til anbefalingerne for den akutte sundhedsindsats.

I 2011 blev der indgået aftale mellem Regionsrådet og PLO-Midtjylland om at udvide vagtlægernes funktion som lægefaglig backup i akutklinikkerne. Lægevagten blev integreret fysisk og funktionelt i højere grad end tidligere.

2012: Patienter visiteret til akutklinikken i Silkeborg med lavenergitraumer (lavenergitraumer forstås som skader, som sker med lav "energi" ladning som følge af f.eks. fald (brækket hånd, brækket hofte, brækket skulder, brækket ben etc.) og betegnes som større skader) om natten fra kl. 22 - 08 blev indtil 2012 modtaget af en medicinsk tilstedeværelsesvagt med ortopædkirurgisk speciallæge som "bagvagt" (tilkaldevagt fra hjemmet).

Den 30. maj 2012 godkendte regionsrådet, at visitationsinstrukserne skulle præciseres, således at patienter med større skader med behov for umiddelbar iværksættelse af udrednings- og behandlingstiltag, som ville kræve ortopædkirurgisk og/eller radiologisk lægelig tilstedeværelse, skulle overflyttes til Viborg i tidsrummet 22-08.

Ændringen havde ikke betydning for de skader, der blev behandlet på akutklinikken i Silkeborg i den øvrige del af døgnet, hvor der er ortopædkirurgisk tilstedeværelse. Ændringen var begrundet i et ønske om at skabe bedre patientforløb ved, at patienter og pårørende blev modtaget af relevant lægefaglig kompetence. Samtidig medførte ændringen, at der blev frigjort kapacitet igennem mindre belastning af den hospitalsansatte lægelige vagtdækning.

2014: Gældende fra 1. november 2014 (regionsrådets godkendelse af budget 2015) visiteres et øget antal akutte ortopædkirurgiske patienter direkte til RH Viborg. Det skyldes, at der ikke længere er tilstedeværelse af ortopædkirurgisk læge på RH Silkeborg på hverdage fra kl. 16 til kl. 08 samt i weekender og på helligdage. Beslutningen blev truffet ud fra en vurdering af, at ressourcerne kunne anvendes mere effektivt ved at indgå i den voksende planlagte dagkirurgi på RH Silkeborg. Vagtlæge- og akutklinikordningen på RH Silkeborg påvirkes ikke af beslutningen.

2015: Budgetbeslutningerne i Spar 2015-2019 indebar, at der fra kl. 8-17 på hverdage modtages visiterede akutte medicinske patienter i Silkeborg. Uden for dagtiden, hvor der ikke er tilstedeværelse af speciallæger, skulle modtagelsen fremover ske i akutafdelingen i Viborg.

2015: Forretningsudvalget blev den 8. december orienteret om, at Hospitalsenhed Midt planlagde at ensrette tilbuddet i akutklinikkerne i Skive og Silkeborg, sådan at akutklinikken i Silkeborg også får lægefaglig backup af den ortopædkirurgiske mellemvagt i Viborg. Baggrunden er en ændret tilrettelæggelse af uddannelsesforløb for læger i klinisk basisuddannelse i Videreuddannelsesregion Nord. Det blev skønnet, at ændringen ville indebære, at cirka tre patienter pr. uge fremover ville skulle modtage den videre behandling på Regionshospitalet Viborg, primært patienter med hoftenære frakturer og patienter med brud/ledskred, der skal sættes på plads og kræver operation. Teksten om ændringer i Akutklinikken i Silkeborg blev lagt på praksis.dk. den 25. februar 2016.

Akutte ambulante kontakter i akutklinikken og akutte indlæggelser i Silkeborg over tid

I nedenstående skema (1) ses antallet af akutte indlæggelser på Diagnostisk Center (visiterede, akutte medicinske patienter) og akutafdelingen i Viborg, registreret på patientens bopælskommune. Bemærk:

- Der er tale om alle akutte indlæggelser i Viborg – ikke kun i Akutafdelingen. Tallene er dog ekskl. akutte indlæggelser på CPK, da der var tale om ganske få i årene 2014 og 2015, og ekskl. "raske nyfødte" i Viborg, da fødsler ellers tæller dobbelt.

- Der ses en markant stigning i antallet af indlæggelser i Akutafdelingen fra 2014-2015 og så til 2016 og fremefter. Det skyldes, at Akutafdelingen i sine første leveår havde et sengeafsnit med 7 senge, som blev registreret som akut *ambulant* aktivitet. Dette blev ændret omkring 2016, hvilket giver en misvisning i tallene. Der har derfor reelt ikke været den stigning i indlæggelser på akutafdelingen i Viborg, som det fremgår fra 2015 til 2016.

Afdeling/hospital	Tid	Patientens bopælskom	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
663030 - DIAGNOSTISK CENTER MEDICIN	Hverdage kl. 8-16	Andre	486	437	296	210	226	222	195	
		Silkeborg	3.850	3.733	3.074	2.494	2.535	2.951	2.860	
		Skive	18	35	17	17	27	17	19	
		Viborg	58	120	73	42	50	52	53	
		Total	4.412	4.325	3.460	2.763	2.838	3.242	3.127	
	Weekend/ Helligdag	Andre	176	151	30	22	22	15	18	
		Silkeborg	976	949	356	403	392	386	417	
		Skive	7	2	2		1		4	
		Viborg	4	14	5	1		1	8	
		Total	1.163	1.116	393	426	415	402	447	
	Total		5.575	5.441	3.853	3.189	3.253	3.644	3.574	
	Akutte indlæggelser RH Viborg	Hverdage kl. 8-16	Andre	2.079	1.909	2.235	2.741	2.421	2.491	2.613
			Silkeborg	4.973	4.839	6.459	6.906	7.286	7.054	9.110
Skive			5.844	5.421	6.113	6.741	6.648	6.295	7.352	
Viborg			12.257	12.037	13.695	14.352	14.349	13.811	15.443	
Total			25.153	24.206	28.502	30.740	30.704	29.651	34.518	
Weekend/ Helligdag		Andre	811	779	839	1.027	980	957	935	
		Silkeborg	1.552	1.613	2.425	2.637	2.837	2.860	3.396	
		Skive	1.796	1.679	1.908	2.110	2.068	2.047	2.167	
		Viborg	3.792	3.685	4.236	4.384	4.265	4.321	4.817	
		Total	7.951	7.756	9.408	10.158	10.150	10.185	11.315	
Total			33.104	31.962	37.910	40.898	40.854	39.836	45.833	
Grand Total			38.679	37.403	41.763	44.087	44.107	43.480	49.407	

Skema (1) Data fra BI-portalen.

Akutklinikkerne

I nedenstående skema (2) ses et udtræk af aktiviteten i samtlige akutklinikker i Region Midtjylland. Samlet set er der en tendens til faldende aktivitet, hvilket stemmer godt overens med aftalen med de praktiserende læger, hvorved mere aktivitet / behandling er rykket til primærsektoren. Kun i Grenå og på Samsø ses der stigninger i aktiviteten.

Bemærk

- at det kun er hospitalets aktivitet man ser på i disse data. Herudover er der aktivitet i klinikkerne gennem lægevagten. Denne er dog registreret i praksislægernes eget system.

Akutklinik	Hverdag/weekend	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
663020B - AKUTKLINIK SILKEBORG	Hverdag 08-16	2.709	2.238	1.640	1.396	1.428	1.307	1.064
	Weekend /helligdag /16-08	3.045	2.264	2.168	2.026	2.065	1.946	1.679
	Total	5.754	4.502	3.808	3.422	3.493	3.253	2.743
663020C - AKUTKLINIK SKIVE	Hverdag 08-16	1.377	1.298	1.476	1.354	1.334	1.182	934
	Weekend /helligdag /16-08	1.158	1.021	1.162	1.017	1.025	897	676

	Total	2.535	2.319	2.638	2.371	2.359	2.079	1.610
665020X - AKUTKLINIK RINGKØ-BING	Hverdag 08-16	623	601	706	646	576	488	304
	Weekend/helligdag/16-08	380	369	535	488	319	263	174
	Total	1.003	970	1.241	1.134	895	751	478
7005405 - AKUTKLINIKKEN - GRE-NAA	Hverdag 08-16	740	727	730	727	535	783	681
	Weekend/helligdag/16-08	72	92	90	114	581	965	676
	Total	812	819	820	841	1.116	1.748	1.357
7013016 - AKUTKLINIK SAMSØ	Hverdag 08-16	289	335	384	345	227	357	310
	Weekend/helligdag/16-08	339	399	375	350	233	452	349
	Total	628	734	759	695	460	809	659
Grand Total		10.732	9.344	9.266	8.463	8.323	8.640	6.847

Skema (2) Data fra BI-portalen.

Akutklinikken Silkeborg og akutafdelingen i Viborg

I nedenstående skema (3) ses et udtræk af aktiviteten på akutafdelingen i Viborg og akutklinikken i Silkeborg, og deres udvikling over årene. Der er tale om aktivitet, som alene behandles i akutklinikken i Silkeborg eller akutafdelingen i Viborg, uden at gå videre til andre afdelinger.

Som det fremgår af tabellen er der sket et markant fald i antallet af henvendelser over årene.

Bemærk

- at akutafdelingen i årene 2014 og 2015 havde sengepladser som blev registreret som akut *ambulant* aktivitet. Det gør tallene i de år "kunstigt" høje på den akut ambulante aktivitet.
- at det kun er hospitalets aktivitet man ser på i disse data. Herudover er der aktivitet i klinikkerne gennem lægevagten. Denne er dog registreret i praksislægernes eget system.

Afdeling	Bopælskommune	Hverdag 08-16	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
663020A - SKADESTUE	Silkeborg Kommune	Hverdag 08-16	1.011	1.150	872	587	566	682	795
		Weekend/helligdag/16-08	1.956	2.227	1.679	1.279	1.217	1.385	1.184
	Viborg Kommune	Hverdag 08-16	4.375	4.058	2.660	1.628	1.379	1.641	1.700
		Weekend/helligdag/16-08	5.896	5.758	4.530	3.520	3.099	3.375	2.835
	Total		13.238	13.193	9.741	7.014	6.261	7.083	6.514
663020B - AKUTKLINIK SILKEBORG	Silkeborg Kommune	Hverdag 08-16	2.011	1.741	1.265	1.092	1.171	1.038	872
		Weekend/helligdag/16-08	2.201	1.603	1.524	1.447	1.499	1.374	1.240
	Viborg Kommune	Hverdag 08-16	29	24	23	26	24	21	6
		Weekend/helligdag/16-08	14	17	14	9	14	12	3
	Total		4.255	3.385	2.826	2.574	2.708	2.445	2.121
Grand Total		17.493	16.578	12.567	9.588	8.969	9.528	8.635	

Skema (3). Data fra BI-portalen.

Ser man på de seneste år 2019 – 2020, så har borgere fra Silkeborg haft brug for skadestuehjælp ca. 8.500 gange. Det er alt fra forstuede ankler til alvorlige trafikulykker. Knap 4.500 af disse er ordnet i Akutklinikken i Silkeborg. (svarende til 53 % af samtlige skader)

De 8.500 skader fordeler sig med ca. 3.400 skader på hverdage i dagtid og dermed godt 5.100 skader i weekenden og i aften og nattetimerne.

Der er altså ca. 4.000 borgere fra Silkeborg Kommune, som er blevet tilset i Viborg over de to år. Gennemsnitligt er det ca. 5,5 borgere i døgnet, hvoraf de 3,5 ligger i weekender, aften og nattetimerne. (i hverdag - dagtid ses godt 56 % af alle skader i Silkeborg)

De hyppigste registrerede aktionsdiagnoser (dvs. den diagnose, der har ført til indlæggelse eller ambulant behandling) på hverdage i dagtid, er dels skader på hoved, hofte/lænd og dels – og dels en række skader, som er registreret som "uspecificerede". Kategorierne kan omfatte hele spektret af skader – f.eks. fra overfladiske sår til traumatiske amputationer.